

DELEGATURA

UOKiK w KATOWICACH

Katowice, dnia 2008-12-31

RKT-61-13/08/HS

DECYZJA Nr RKT - 115/2008

Stosownie do art. 33 ust. 6 ustawy z dnia 16 lutego 2007r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz.U. Nr 50, poz. 331 ze zm.; Dz.U. z 2007r. Nr 99, poz. 660 i Dz.U. Nr 171, poz. 1206) i § 7 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 17 lipca 2007r. w sprawie właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz. U. Nr 134, poz. 939),

- działając w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów:

I. Na podstawie art. 27 ust. 1 i ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów - po przeprowadzeniu wszczętego z urzędu postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów przeciwko Stowarzyszeniu TOM z siedzibą w Dąbrowie Górniczej, ul. Legionów Polskich 129 - **uznaje się za naruszające zbiorowe interesy konsumentów praktyki polegające na:**

1/ stosowaniu w umowach o świadczenie usług telekomunikacyjnych zawieranych z konsumentami postanowienia wzorca umowy, które zostało wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ ustawy z dnia 17 listopada 1964r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296 z późn. zm.), którego treść jest następująca: **„Ponowne podłączenie do sieci TV-Sat następuje po uregulowaniu zadłużenia i opłaceniu kosztów ponownego podłączenia określonych w regulaminie”**, co jest niezgodne z art. 24 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów,

2/ stosowaniu w umowach o świadczenie usług telekomunikacyjnych zawieranych z konsumentami postanowienia wzorca umowy, które zostało wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ ustawy z dnia 17 listopada 1964r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296 z późn. zm.), którego treść jest następująca: **„Rozwiązanie umowy przez Abonenta przed upływem 12 (dwunastu miesięcy) m-cy skutkuje opłatą na rzecz Operatora w wysokości kwoty abonamentowej za każdy miesiąc do momentu upłynięcia terminu zawartego w umowie”** oraz w regulaminie świadczenia usług o treści: **„Abonent podpisuje umowę o świadczenie usługi z Operatorem na okres nie krótszy niż 12 (dwanaście) miesięcy kalendarzowych. Rozwiązanie umowy przed upływem tego okresu skutkuje opłatą na rzecz Operatora w wysokości kwoty abonamentowej za każdy miesiąc do momentu upłynięcia terminu zawartego w umowie”**, co jest niezgodne z art. 24 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów,

3/ stosowaniu w umowach o świadczenie usług telekomunikacyjnych postanowienia wzorca umowy, które zostało wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ ustawy z dnia 17 listopada 1964r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296 z późn. zm.), którego treść jest następująca:

„Operator nie ponosi odpowiedzialności za awarie wynikłe z przyczyn wyższych (klęski żywiołowe, awarie energetyczne, celowe uszkodzenia linii przesyłowych, urządzeń czy infrastruktury sieci TV)”, co jest niezgodne z art. 24 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów,

4/ stosowaniu w regulaminie świadczenia usług postanowienia wzorca umowy, które zostało wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ ustawy z dnia 17 listopada 1964r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296 z późn. zm.), którego treść jest następująca: **„Operator nie odpowiada za przerwy w dostępie do TV-Sat wynikłe z przyczyn od niego niezależnych (np. działania osób trzecich, brak energii elektrycznej itp.)”** oraz zapisu o treści: **„Operator nie ponosi odpowiedzialności za potencjalne ingerencje osób trzecich w urządzenia obsługujące Abonenta (...)”**, co jest niezgodne z art. 24 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów,

5/ naruszaniu obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji, do czego doszło w wyniku stosowania w umowach z konsumentami o świadczenie usług telekomunikacyjnych unormowania o treści: *„Operator ma prawo naliczyć odsetki w wysokości 10% od niezapłaconej kwoty lub zawiesić świadczenie usług Abonentowi jeżeli on: 1. Opóźnia się z zapłatą całości lub części jakiegokolwiek należności na rzecz Operatora przez okres dłuższy niż 15 dni od daty określonej w § 6”*, co jest niezgodne z art. 24 ust. 1 i ust. 2 pkt 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów,

6/ naruszaniu obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji, do czego doszło w wyniku niezawierania w umowach z konsumentami o świadczenie usług telekomunikacyjnych informacji na temat wysokości kar umownych należnych konsumentom w przypadku niewykonania lub nienależytego wykonania usługi telekomunikacyjnej, a także w regulaminie świadczenia usług informacji o zasadach wypłaty kar umownych, wbrew obowiązkowi wynikającemu z art. 56 ust. 3 pkt 6 a także art. 60 pkt 3 ustawy z dnia 16 lipca 2004r. Prawo telekomunikacyjne (Dz. U. Nr 171, poz. 1800 ze zm.), co jest niezgodne z art. 24 ust. 1 i ust. 2 pkt 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów,

7/ naruszaniu obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji, do czego doszło w wyniku niezawierania w umowach z konsumentami o świadczenie usług telekomunikacyjnych oraz w regulaminie świadczenia usług informacji na temat trybu postępowania reklamacyjnego, wbrew obowiązkowi wynikającemu z art. 56 ust. 3 pkt 7, a także art. 60 pkt 6 ustawy z dnia 16 lipca 2004r. Prawo telekomunikacyjne (Dz. U. Nr 171, poz. 1800 ze zm.), co jest niezgodne z art. 24 ust. 1 i ust. 2 pkt 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów,

8/ naruszaniu obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji, do czego doszło w wyniku niezawierania w umowach z konsumentami o świadczenie usług telekomunikacyjnych informacji na temat możliwości rozwiązania sporu w drodze mediacji lub poddania go pod rozstrzygnięcie sądu polubownego, wbrew obowiązkowi wynikającemu z art. 56 ust. 3 pkt 8 ustawy z dnia 16 lipca 2004r. Prawo telekomunikacyjne (Dz. U. Nr 171, poz. 1800 ze zm.), co jest niezgodne z art. 24 ust. 1 i ust. 2 pkt 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów,

9/ naruszaniu obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji, do czego doszło w wyniku niezawierania w regulaminie świadczenia usług informacji zawierającej nazwę, adres i siedzibę dostawcy usług, wbrew obowiązkowi wynikającemu z art. 60 pkt 1 ustawy z dnia 16 lipca 2004r. Prawo telekomunikacyjne (Dz. U. Nr 171, poz. 1800 ze zm.), co jest niezgodne z art. 24 ust. 1 i ust. 2 pkt 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów,

10/ naruszaniu obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji, do czego doszło w wyniku niezawierania w regulaminie świadczenia usług informacji o zakresie świadczonych publicznie dostępnych usług telekomunikacyjnych ze

wskazaniem elementów składających się na opłatę abonamentową, wbrew obowiązкови wynikającemu z art. 60 pkt 2 ustawy z dnia 16 lipca 2004r. Prawo telekomunikacyjne (Dz. U. Nr 171, poz. 1800 ze zm.), co jest niezgodne z art. 24 ust. 1 i ust. 2 pkt 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów,

11/ naruszeniu obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji, do czego doszło w wyniku niezawierania w regulaminie świadczenia usług informacji o zakresie obsługi serwisowej, wbrew obowiązкови wynikającemu z art. 60 pkt 4 ustawy z dnia 16 lipca 2004r. Prawo telekomunikacyjne (Dz. U. Nr 171, poz. 1800 ze zm.), co jest niezgodne z art. 24 ust. 1 i ust. 2 pkt 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów,
i stwierdza się zaniechanie ich stosowania z dniem 31.03.2008r.

II. Na podstawie art. 105 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960r. Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jedn. Dz.U. z 2000r. Nr 98, poz. 1071 z późn. zm.) w zw. z art. 83 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów **umarza się jako bezprzedmiotowe** wszczęte z urzędu postępowanie w sprawie podejrzenia stosowania przez Stowarzyszenie TOM z siedzibą w Dąbrowie Górniczej, ul. Legionów Polskich 129 praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, polegających na;

1/ naruszeniu obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji, do czego mogło dojść w wyniku niezawierania w umowach z konsumentami o świadczenie usług telekomunikacyjnych informacji, że powiadamia abonenta o każdej zmianie w regulaminie świadczenia usług z wyprzedzeniem, co najmniej jednego okresu rozliczeniowego przed wprowadzeniem tych zmian w życie oraz o prawie wypowiedzenia umowy w przypadku braku akceptacji zmian, a także o tym, że w razie skorzystania z tego prawa dostawcy publicznie dostępnych usług telekomunikacyjnych nie przysługuje roszczenie odszkodowawcze,

2/ naruszeniu obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji, do czego mogło dojść w wyniku nie podania przez Stowarzyszenie do publicznej wiadomości cennika oraz nie dostarczania cennika nieodpłatnie abonentowi wraz z umową o świadczenie usług telekomunikacyjnych, a także na każde jego żądanie,

3/ naruszeniu obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji, do czego mogło dojść w wyniku niezawierania w umowach z konsumentami o świadczenie usług informacji, że w przypadku, o którym mowa w art. 61 ust. 5 pkt 1 ustawy z dnia 16 lipca 2004r. Prawo telekomunikacyjne (Dz. U. Nr 171, poz. 1800 ze zm.), abonent powinien zostać poinformowany także o prawie wypowiedzenia umowy z powodu braku akceptacji podwyższenia cen, a także o tym, że w razie skorzystania z tego prawa przedsiębiorcy nie przysługuje roszczenie odszkodowawcze, z zastrzeżeniem art. 57 ust. 6.

III. Na podstawie art. 106 ust. 1 pkt 4 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów **nakłada się** na Stowarzyszenie TOM z siedzibą w Dąbrowie Górniczej, ul. Legionów Polskich 129 **karę pieniężną w wysokości 1500 PLN** (słownie: jednego tysiąca pięciuset złotych), płatną do budżetu państwa, z tytułu naruszenia zakazu, o jakim mowa w art. 24 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 i pkt 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, w zakresie opisanym w punkcie I sentencji niniejszej decyzji.

IV. Na podstawie art. 77 ust. 1 w związku z art. 80 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów obciąża się Stowarzyszenie TOM z siedzibą w Dąbrowie Górniczej, ul. Legionów Polskich 129 kosztami opisanego na wstępie postępowania w sprawie stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów oraz zobowiązuje się ww. Stowarzyszenie do zwrotu Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów **kosztów postępowania w kwocie 58 PLN** (słownie: pięćdziesięciu ośmiu złotych).

Uzasadnienie

W imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (zwanego dalej także Organem Antymonopolowym) przeprowadzono postępowanie wyjaśniające (sygn. akt RKT-405-64/07/HS) w sprawie działalności Stowarzyszenia TOM z siedzibą w Dąbrowie Górniczej, ul. Legionów Polskich 129 (zwanego w niniejszej decyzji Stowarzyszeniem), w toku którego powzięto podejrzenie, że może ono stosować praktyki naruszające zbiorowe interesy konsumentów wskazane w sentencji tej decyzji. W związku z powyższym, Postanowieniem nr 1 (dowód: karty nr 1-2) wszczęto z urzędu niniejsze postępowanie.

Po wszczęciu przedmiotowego postępowania Stowarzyszenie przesłało Prezesowi Urzędu oświadczenie, że od 31 marca 2008r. w obrocie prawnym z konsumentami obowiązywać będą zmienione umowy, w których nie będzie kwestionowanych klauzul abuzywnych i które będą zawierały wymagane prawem informacje (dowód: karta nr 5). Stowarzyszenie zawiadomiono o zakończeniu zbierania materiału dowodowego (dowód: karta nr 66).

Prezes Urzędu ustalił następujący stan faktyczny:

Stowarzyszenie wpisane do KRS pod nr 0000043964 (dowód: karty nr 21-23) pod numerem 2.649 wpisane jest do rejestru przedsiębiorców telekomunikacyjnych (dowód: karta nr 26). Jako operator telewizji kablowej i internetu obsługuje ok. 3.750 abonentów na obszarze Dąbrowy Górniczej. Umowy z konsumentami zawierane są w lokalu przedsiębiorstwa. Wzorzec umowy i regulamin stosowane są od 31 stycznia 2006r. (dowód: karta nr 20). Na potwierdzenie stosowania wzorców przesłano umowy zawarte z konsumentami (dowód: karty nr 28-30). Stowarzyszenie stosowało następujące stare wzorce umów:

- 1/ Umowa na świadczenie usług w sieci publicznej przeznaczonych do rozpowszechniania programów radiofonicznych i telewizyjnych (karta nr 28),
- 2/ Regulamin świadczenia usługi TV-SAT Kablowa (karta nr 28), określające prawa i obowiązki stron umowy.

W umowach brak określenia: wysokości kar umownych w przypadku niewykonania lub nienależytego wykonania usługi telekomunikacyjnej, trybu postępowania reklamacyjnego oraz informacji o możliwości rozwiązania sporu w drodze mediacji lub poddania go pod rozstrzygnięcie sądu polubownego (dowód: karty nr 28-30).

Regulamin nie zawiera następujących informacji: nazwa, adres i siedziba dostawcy usług; zakres świadczonych publicznie dostępnych usług telekomunikacyjnych ze wskazaniem elementów składających się na opłatę abonamentową; zasady wypłaty kar umownych; zakres obsługi serwisowej; tryb postępowania reklamacyjnego (dowód: karty nr 28-30).

Według zapisu § 8 starych umów – „*Operator ma prawo naliczyć odsetki w wysokości 10% od niezapłaconej kwoty lub zawiesić świadczenie usług Abonentowi jeżeli on: 1. Opóźnia się z zapłatą całości lub części jakiegokolwiek należności na rzecz Operatora przez okres dłuższy niż 15 dni od daty określonej w § 6*” (dowód: karty nr 28-30).

Według zapisu § 9 starych umów – „**Ponowne podłączenie do sieci TV-Sat następuje po uregulowaniu zadłużenia i opłaceniu kosztów ponownego podłączenia określonych w regulaminie**”.

Według § 11 pkt 2 starych umów – „**Rozwiązanie umowy przez Abonenta przed upływem 12 (dwunastu miesięcy) m-cy skutkuje opłatą na rzecz Operatora w wysokości kwoty abonamentowej za każdy miesiąc do momentu upłynięcia terminu zawartego w umowie.**” Także według pkt III ppkt 1 starego regulaminu „**Abonent podpisuje umowę o świadczenie usługi z Operatorem na okres nie krótszy niż 12 (dwanaście) miesięcy kalendarzowych. Rozwiązanie umowy przed upływem tego okresu skutkuje opłatą na**

rzecz Operatora w wysokości kwoty abonamentowej za każdy miesiąc do momentu upłynięcia terminu zawartego w umowie”.

Według zapisu § 13 pkt 2 starych umów – „**Operator nie ponosi odpowiedzialności za awarie wynikłe z przyczyn wyższych (klęski żywiołowe, awarie energetyczne, celowe uszkodzenia linii przesyłowych, urządzeń czy infrastruktury sieci TV)”.**

Według zapisu pkt II pkkt 4 starego regulaminu – „**Operator nie odpowiada za przerwy w dostępie do TV-Sat wynikłe z przyczyn od niego niezależnych (np. działania osób trzecich, brak energii elektrycznej itp.)”.** Także według zapisu pkt II ppkt 8 regulaminu – „**Operator nie ponosi odpowiedzialności za potencjalne ingerencje osób trzecich w urządzenia obsługujące Abonenta (...)**” (dowód: karty nr 28-30).

Niezwłocznie po wszczęciu przedmiotowego postępowania Stowarzyszenie powiadomiło Prezesa Urzędu, że zmieniło wzorce umów. Stowarzyszenie zobowiązało się do wymiany umów ze wszystkimi abonentami w okresie od 1 lutego do 30 marca 2008r. (dowód: karta nr 5). W toku postępowania przesyłało informacje o przebiegu procesu wymiany umów zakończonym 31.03.2008r. (dowód: karty nr 53 i 63-64).

Stowarzyszenie przesłało następujące zmienione wzorce umów:

- umowa (dowód: karta nr 6-9),
- regulamin świadczenia usług (dowód: karty nr 10-13),
- warunki właściwego użytkowania sieci komputerowej SIKOM (dowód: karta nr 14),
- rozwiązanie umowy (dowód: karta nr 15).

Na potwierdzenie stosowania nowych wzorców Stowarzyszenie przesłało umowy faktycznie zawarte z konsumentami (dowód: karty nr 42-51).

Zarówno umowy jak i regulamin nie zawierają kwestionowanych klauzul abuzywnych. Usunięto także kwestionowany zapis o wysokości odsetek. W § 12 nowych umów jest następująca informacja o wysokości kar umownych - „**Za każdy dzień przerwy w świadczeniu usługi, trwającej dłużej niż 18 godzin, Abonentowi przysługuje zwrot 1/30 abonamentu”.** Abonentowi przysługuje dodatkowo kara umowna w wysokości 1/30 opłaty abonamentowej, gdy łączny czas przerwy w okresie rozliczeniowym był dłuższy niż 36 godzin. W § 13 zawarte są informacje o trybie postępowania reklamacyjnego. W § 13 pkt 10 umów zawarta jest informacja o możliwości rozwiązania sporu w drodze mediacji lub poddania go pod rozstrzygnięcie sądu polubownego (dowód: karty nr 42-46).

Zmieniony regulamin na wstępie zawiera informacje o nazwie i siedzibie dostawcy usług telekomunikacyjnych. Nie ma tu informacji o siedzibie Stowarzyszenia, ale informacja ta zawarta jest w umowie. Według § 4 umowy regulamin stanowi do niej załącznik. Regulamin w § 31 zawiera informacje o zasadach wypłaty kar umownych. Rozdział X regulaminu §§ 33-35 określają tryb postępowania reklamacyjnego. Rozdziały regulaminu od IV do VII zawierają informacje o zakresie świadczonych usług, ze wskazaniem elementów składających się na opłatę abonamentową. Natomiast rozdział IX regulaminu określa zakres obsługi serwisowej (dowód: karty nr 48-49).

Przychód Stowarzyszenia uzyskany w 2007r. ustalono na podstawie przesłanych dokumentów i wyniósł on [...] zł (dowód: karty nr 38-41).

Organ Antymonopolowy zważył co następuje.

Do umów o świadczenie usług telekomunikacyjnych stosuje się przepisy ustawy z dnia 16 lipca 2004r. Prawo telekomunikacyjne (Dz. U. Nr 171, poz. 1800 z późn. zm.), jak i zapisy ustawy z dnia 23 kwietnia 1964r. Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 16, poz. 93 z późn. zm., zwanej dalej także Kc). Postanowienia umów ww. rodzaju nie mogą zawierać postanowień sprzecznych z przywołanymi aktami prawnymi oraz tożsamyh z klauzulami uznanymi na mocy prawomocnych wyroków za niedozwolone przez właściwy sąd, zasadniczo przez Sąd

Okręgowy w Warszawie - Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów (zwany dalej także SOKiK) i wpisanymi do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone (zwanego dalej także rejestrem), a także muszą zawierać należyty zakres informacji, do przekazania których przedsiębiorcy są zobowiązani. Zachowania przedsiębiorców sprzeczne z regulacjami ww. aktów prawnych kwalifikowane są jako bezprawne i jeśli godzą w zbiorowe interesy konsumentów mogą zostać uznane za praktyki naruszające zbiorowe interesy konsumentów, o jakich mowa w art. 24 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Stosownie do zapisu art. 24 ust. 1 *Zakazane jest stosowanie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów. Zgodnie z art. 24 ust. 2 Przez praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów rozumie się godzące w nie bezprawne działanie przedsiębiorcy, w szczególności: pkt. 1/ stosowanie postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ Kc; pkt 2/ naruszanie obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji.*

Dla stwierdzenia naruszenia przywołanego powyżej przepisu prawa kumulatywnie muszą zostać spełnione następujące przesłanki:

- określone zachowanie musi być bezprawne,
- zachowanie to musi godzić w zbiorowe interesy konsumentów.

Stowarzyszenie posiada status przedsiębiorcy telekomunikacyjnego (dowód: karta nr 26). Przedmiot jego działalności określony jest w KRS (dowód: karty nr 21-23). Stowarzyszenie prowadzi we własnym imieniu zawodową działalność usługową w sposób zorganizowany i ciągły i w ten sposób uczestniczy w obrocie gospodarczym. Uzyskuje wymierne korzyści majątkowe z prowadzonej działalności gospodarczej świadcząc usługi telekomunikacyjne (dowód: karta nr 56). Stowarzyszenie posiada status przedsiębiorcy w rozumieniu art. 4 ustawy z dnia 2 lipca 2004r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. Nr 173, poz. 1807 ze zm.), jak i art. 4 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Sąd Apelacyjny w Warszawie orzekając o działalności pewnego stowarzyszenia (uzasadnienie wyroku sygn. Akt VI ACa 1259/06 z dnia 17.10.2007r.) podkreślił, że „przedsiębiorcą według prawa antymonopolowego jest przedsiębiorca w rozumieniu (...) ustawy z dnia 2 lipca 2004r. o swobodzie działalności gospodarczej, a także osoba fizyczna, osoba prawna, jak również jednostka organizacyjna niemająca osobowości prawnej, organizująca lub świadcząca usługi o charakterze użyteczności publicznej, które nie są działalnością gospodarczą w rozumieniu przepisów o działalności gospodarczej.”

Okoliczność spełnienia pierwszej z ww. przesłanek zostanie poniżej oddzielnie rozważona dla każdego z zarzutów.

Jak wynika z art. 1 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, ustawa ta określa warunki rozwoju i ochrony konkurencji oraz zasady podejmowanej w interesie publicznym ochrony interesów przedsiębiorców i konsumentów. Działania oparte na przepisach niniejszej ustawy są zatem podejmowane w interesie publicznym, w celu ochrony interesów zbiorowości, a nie wprost poszczególnych uczestników rynku. Naruszenie interesu publicznego stanowi bezwzględny warunek do uznania kompetencji Prezesa Urzędu do rozstrzygnięcia określonej sprawy. Interes publiczny zostaje naruszony wówczas, gdy oceniane działania godzą w interesy ogólnospołeczne i dotyczą szerokiego kręgu uczestników rynku i poprzez to powodują zaburzenia w jego prawidłowym funkcjonowaniu. Uwzględniając charakter praktyki opisanej w niniejszej decyzji należało stwierdzić, że w rozważanej sprawie przesłanka naruszenia interesu publicznoprawnego sformułowana w art. 1 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów została spełniona. Badana praktyka Stowarzyszenia, którą opisano szczegółowo poniżej, godzi w interesy nie tylko poszczególnych osób, ale przede wszystkim w interesy ogółu konsumentów, całej ich

zbiorowości. Niekorzystne skutki prowadzonych przez Stowarzyszenie działań mają wpływ na szeroką grupę konsumentów, którzy zawarli z nim umowy. Stanowią one zagrożenie także dla wszystkich tych konsumentów, którzy potencjalnie mogą stać się kontrahentami Stowarzyszenia, przeciwko któremu jest prowadzone niniejsze postępowanie. Jego zachowania oddziałują lub mogą oddziaływać na nieoznaczoną grupę osób, której skład ulega systematycznym zmianom. Potencjalnie każdy konsument zamieszkały na obszarze działania Stowarzyszenia może bowiem zawrzeć umowę dotyczącą świadczenia usług telekomunikacyjnych, co naraża szeroką rzeszę podmiotów na niekorzystne konsekwencje wymierzonej przeciwko nim praktyki. Dodać należy, że zgodnie z art. 1 ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów ustawa ta reguluje zasady i tryb przeciwdziałania praktykom naruszającym zbiorowe interesy konsumentów, jeżeli praktyki te wywołują lub mogą wywoływać skutki na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Dla stwierdzenia, że dana praktyka godzi w zbiorowe interesy konsumentów wystarczające jest więc wykazanie, że potencjalnie istniało zagrożenie naruszenia interesów w skutek np. zastosowania określonego postanowienia w umowach z konsumentami w przypadku zaistnienia określonych okoliczności. Wobec tego należało uznać, że Organ Antymonopolowy posiada kompetencję do podjęcia działań w niniejszej sprawie oraz wydania przedmiotowej decyzji.

I.

1. Stowarzyszeniu postawiono zarzut stosowania w umowach o świadczenie usług telekomunikacyjnych zawieranych z konsumentami postanowienia wzorca umowy, które zostało wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ ustawy z dnia 17 listopada 1964r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296 z późn. zm.), którego treść jest następująca: **„Ponowne podłączenie do sieci TV-Sat następuje po uregulowaniu zadłużenia i opłaceniu kosztów ponownego podłączenia określonych w regulaminie”**.

W rejestrze postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, pod numerem 499 (wyrok SOKiK z dnia 22 czerwca 2005r. sygn. akt XVII Amc 52/04) od dnia 25 sierpnia 2005r. umieszczona jest klauzula abuzywna następującej treści: *„Ponowne świadczenie przez Operatora usługi konserwacji i rtv może nastąpić po: 1/ uregulowaniu zaległości z tytułu opłat za wykonywane przez operatora usługi wraz z ustawowymi odsetkami za zwłokę, 2/ uregulowaniu opłaty przyłączeniowej w wysokości określonej w cenniku.”*

W rejestrze postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, pod numerem 1084 (wyrok SOKiK z dnia 9 czerwca 2006r. sygn. akt XVII Amc 90/05) od dnia 27 marca 2007r. umieszczona jest klauzula abuzywna następującej treści: *„W przypadku odłączenia sygnału z lokalu z winy abonenta jego ponowne podłączenie nastąpi po uregulowaniu zaległości i wniesieniu opłaty za ponowną aktywację (ponowna aktywacja – wznowienie dostarczania sygnału telewizji kablowej w istniejącym przyłączy, podlegające opłacie zgodnie z cennikiem operatora)”*.

W rejestrze postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, pod numerem 1166 (wyrok SOKiK z dnia 12 marca 2007r. sygn. akt XVII Amc 1/07) od dnia 16 maja 2007r. umieszczona jest klauzula abuzywna następującej treści: *„Ponowne podłączenie Abonenta nastąpi wyłącznie po uregulowaniu zaległości wraz z dodatkową opłatą za ponowne włączenie określoną w cenniku.”*

Kwestionowana klauzula abuzywna wywołuje identyczne skutki jak klauzule wpisane do rejestru. Zakres kwestionowanego zapisu wzorca umowy mieści się w zakresie wpisanej do rejestru klauzuli nr 499, 1084 i 1166.

Zauważyć należy, że Organ Antymonopolowy może stwierdzić stosowanie przez przedsiębiorcę praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów polegającej na posługiwaniu się postanowieniem wzorca umownego, które zostało wpisane do rejestru

niedozwolonych postanowień umownych bez względu na to, czy postanowienie uznane przez SOKiK za abuzywne było stosowane przez przedsiębiorcę, przeciwko któremu jest prowadzone postępowanie w sprawie stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, czy też przez inny podmiot. Sąd Apelacyjny w Warszawie w wyroku z dnia 02.12.2005r. (sygn. akt VI ACa 760/05) wskazał, że zgodnie z art. 23 a ust. 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000r. o ochronie konkurencji i konsumentów (t. j. Dz. U. z 2005r. Nr 244, poz. 2080 ze zm.) praktyką naruszającą zbiorowe interesy konsumentów jest posługiwanie się postanowieniem wpisanym do rejestru w oderwaniu od zagadnienia, czy wpis do rejestru powstał w związku ze stosowaniem wzorca umowy przez ten podmiot, co do którego bada się stosowanie praktyki. Sąd Apelacyjny w Warszawie orzekł, że naruszenie interesów konsumentów może nastąpić w wyniku działań podmiotów, które stosują klauzule abuzywne wpisane do rejestru, przy czym wpis do rejestru związany jest z działaniami innych kontrahentów konsumentów. Podobne twierdzenie Sąd Apelacyjny w Warszawie zawarł we wcześniejszym wyroku, tj. w orzeczeniu z dnia 29. 09. 2005r. (sygn. akt VI ACa 381/05), gdzie przywołując stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w uchwale z dnia 19.12.2003r. III CZP 95/03 (OSNC 2005/2/25), wskazał, że wyrok uwzględniający powództwo przez uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone i zakazanie ich stosowania ma, zgodnie z art. 479⁴³ Kpc, od chwili wpisania do odpowiedniego rejestru, skutek także wobec osób trzecich. Zgodnie ze stanowiskiem SOKiK wyrażonym w wyroku z dnia 25.05.2005r. (sygn. akt XVII Ama 46/04), dla uznania, iż określona klauzula jest niedozwolonym postanowieniem umownym wpisanym do rejestru klauzul niedozwolonych wystarczy stwierdzenie, że mieści się ona w hipotezie klauzuli wpisanej do rejestru i nie jest konieczna literalna zgodność porównywanych postanowień. Czynnikiem przesądzającym o podobieństwie dwóch klauzul powinien być zatem zamiar, cel, jakiemu ma służyć kwestionowane postanowienie. Jeśli cel utworzenia spornej klauzuli odpowiada celowi sformułowania klauzuli uznanej za niedozwoloną, oba zapisy można uznać za tożsame. Trafność przedmiotowego rozstrzygnięcia SOKiK potwierdził Sąd Apelacyjny w Warszawie w wyroku z dnia 26.04.2006r. (sygn. akt VI ACa 1220/05). Stanowisko, zgodnie z którym stosowanie postanowień wzorców umowy o treści tożsamej z treścią postanowień uznanych za niedozwolone prawomocnym wyrokiem SOKiK i wpisanych do rejestru może być uznane w stosunku do innego przedsiębiorcy za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, potwierdził Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 13.07.2006r. (sygn. III SZP 03/06). Pomimo, iż ww. orzeczenia sądów były wydane na gruncie ówczesnie obowiązującej ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów z 2000r., to należy je uznać za aktualne także i pod rządami nowej ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, która analogicznie reguluje rozważaną kwestię, z uwagi, na co brak jest podstaw do odmiennej oceny prawnej rozważanej kwestii.

Odnosząc się do stosowanej przez Stowarzyszenie klauzuli abuzywnej określonej w pkt. 1 należy podkreślić, że, umowa o świadczenie usług telekomunikacyjnych jest umową wzajemną, do której stosuje się przepisy kodeksu cywilnego dotyczące zobowiązań, w tym regulujące skutki niewykonania zobowiązań. Zgodnie z art. 481 § 1 Kc – jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody. Ustalone odsetki pełnią funkcję kary umownej. Zgodnie z przedmiotowym unormowaniem Stowarzyszenie pobiera od konsumentów – dłużników, wcześniej przyłączonych do sieci, ponownie opłatę za przyłączenie. Stowarzyszenie, w przypadku zwłoki abonenta, podejmuje decyzje o dezaktywacji gniazda abonenckiego. Ponowne przyłączenie jest możliwe jedynie wówczas, gdy konsument (abonent) dokona wpłaty zaległej kwoty oraz ponownej opłaty przyłączeniowej, która - w tym przypadku - pełni de facto funkcję kary umownej za niespełnienie w terminie świadczenia konsumenta. Kwestionowany zapis jest niezgodny z art.

385(1) § 1 k.c. oraz z art. 385(3) pkt 17 k.c. Zapis art. 385 (1) § 1 k.c. stanowi: Postanowienia umowy zawartej z konsumentem niezgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). Nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny. Stosownie do regulacji zawartej w art. 385 (3) pkt 17 k.c. niedozwolonymi postanowieniami umów są te, które nakładają na konsumenta, który nie wykonał zobowiązania lub odstąpił od umowy, obowiązek zapłaty rażąco wygórowanej kary umownej lub odstępnego.

W przedmiotowej sprawie ustalony sposób postępowania narusza interesy konsumentów, którymi w niniejszej sprawie są abonenci, a zastrzeżona w formie ponownej opłaty za przyłączenie do sieci kara umowna jest wygórowana.

W świetle powyższego należy stwierdzić, że w niniejszym przypadku Stowarzyszenie dopuściło się naruszenia art. 24 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Mając na względzie treść porównywanej klauzuli oraz fakt naruszenia zbiorowych interesów konsumentów uzasadnione jest twierdzenie, że w rozważanym przypadku Stowarzyszenie dopuściło się stosowania bezprawnej praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów polegającej na stosowaniu klauzuli wpisanej do rejestru. Zgodnie ze złożonym przez Stowarzyszenie oświadczeniem (dowód: karty nr 5, 53 i 63-64) zakwestionowany zapis został wyeliminowany z obrotu prawnego z konsumentami.

Stowarzyszenie, po otrzymaniu postanowienia o wszczęciu przedmiotowego postępowania, uznało zarzut i niezwłocznie dokonało zmiany zapisów we wzorcach umów (dowód: karty nr 6-15). Następnie Stowarzyszenie powiadomiło Organ Antymonopolowy, że z dniem 30.03.2008r. zakończyło wymianę umów z konsumentami (dowód: karta nr 63-64). Zmieniony wzorec umowy nie zawiera kwestionowanej klauzuli abuzywniej. Na skutek opisanych działań dnia 31.03.2008r. doszło do zaniechania stosowania praktyki objętej punktem I 1 niniejszej decyzji. Stąd należało orzec jak w sentencji.

2. Drugi zarzut dotyczy stosowania w umowach o świadczenie usług telekomunikacyjnych zawieranych z konsumentami postanowienia wzorca umowy, które zostało wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ ustawy z dnia 17 listopada 1964r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296 z późn. zm.), którego treść jest następująca: **„Rozwiązanie umowy przez Abonenta przed upływem 12 (dwunastu miesięcy) m-cy skutkuje opłatą na rzecz Operatora w wysokości kwoty abonamentowej za każdy miesiąc do momentu upłynięcia terminu zawartego w umowie”** oraz w regulaminie świadczenia usług o treści: **„Abonent podpisuje umowę o świadczenie usługi z Operatorem na okres nie krótszy niż 12 (dwanaście) miesięcy kalendarzowych. Rozwiązanie umowy przed upływem tego okresu skutkuje opłatą na rzecz Operatora w wysokości kwoty abonamentowej za każdy miesiąc do momentu upłynięcia terminu zawartego w umowie”**.

W rejestrze postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, pod numerem 407 (wyrok SOKiK z dnia 31 stycznia 2005r. sygn. akt XVII AmC 59/04) od dnia 5 maja 2005r. umieszczona jest klauzula abuzywna następującej treści: *„W przypadku wcześniejszego rozwiązania umowy przez każdą ze stron biorca sygnału zapłaci dostawcy sygnału karę umowną w kwocie równej sumie opłat abonamentowych za miesiące pozostałe do końca powyższego 12-miesięcznego okresu”*

W rejestrze postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, pod numerem 1165 (wyrok SOKiK z dnia 12 marca 2007r. sygn. akt XVII AmC 1/07) od dnia 16 maja 2007r. umieszczona jest klauzula abuzywna następującej treści: *„Abonent ma obowiązek uiszczenia opłaty abonamentowej niezależnie od zawieszenia świadczenia usług”*

Zakres kwestionowanego zapisu umowy mieści się w zakresie wpisanej do rejestru klauzuli nr 407 i 1165, albowiem wywołuje identyczne skutki jak klauzule wpisane do rejestru.

Kwestionowany zapis jest niezgodny z art. 385(1) § 1 k.c. oraz z art. 385(3) pkt 17 k.c. Zapis art. 385 (1) § 1 k.c. stanowi: Postanowienia umowy zawartej z konsumentem niezgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). Nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny. Stosownie do regulacji zawartej w art. 385 (3) pkt 17 k.c. niedozwolonymi postanowieniami umów są te, które nakładają na konsumenta, który nie wykonał zobowiązania lub odstąpił od umowy, obowiązek zapłaty rażąco wygórowanej kary umownej lub odstępnego.

W przedmiotowej sprawie ustalony przez Stowarzyszenie sposób postępowania narusza interesy konsumentów, którymi w niniejszej sprawie są abonenci, a zastrzeżona kara umowna jest wygórowana. Prawo telekomunikacyjne określa sposób postępowania w sytuacji gdy dostawca usług zawarł z konsumentem umowę na czas określony udzielając mu równocześnie ulgi w opłatach. Zachowanie Stowarzyszenia jest bezprawne i godzi w interesy konsumentów. W świetle powyższego należy stwierdzić, że w niniejszym przypadku Stowarzyszenie dopuściło się naruszenia art. 24 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Mając na względzie treść porównywanej klauzuli oraz fakt naruszenia zbiorowych interesów konsumentów uzasadnione jest twierdzenie, że w rozważanym przypadku Stowarzyszenie dopuściło się stosowania bezprawnej praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów polegającej na stosowaniu klauzuli wpisanej do rejestru. Zgodnie ze złożonym przez Stowarzyszenie oświadczeniem (dowód: karty nr 5, 53 i 63-64) zakwestionowany zapis został wyeliminowany z obrotu prawnego z konsumentami.

Stowarzyszenie, po otrzymaniu postanowienia o wszczęciu przedmiotowego postępowania, uznało zarzut i niezwłocznie dokonało zmiany zapisów we wzorcach umów (dowód: karty nr 6-15). Następnie Stowarzyszenie powiadomiło Organ Antymonopolowy, że z dniem 30.03.2008r. zakończyło wymianę umów z konsumentami (dowód: karta nr 63-64). Zmieniony wzorec umowy nie zawiera kwestionowanej klauzuli abuzywnej. Na skutek opisanych działań dnia 31.03.2008r. doszło do zaniechania stosowania praktyki objętej punktem I 2 niniejszej decyzji. Stąd należało orzec jak w sentencji.

3. Trzeci zarzut dotyczy stosowania w umowach o świadczenie usług telekomunikacyjnych postanowienia wzorca umowy, które zostało wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ ustawy z dnia 17 listopada 1964r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296 z późn. zm.), którego treść jest następująca: **„Operator nie ponosi odpowiedzialności za awarie wynikłe z przyczyn wyższych (klęski żywiołowe, awarie energetyczne, celowe uszkodzenia linii przesyłowych, urządzeń czy infrastruktury sieci TV)”**.

W rejestrze postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, pod numerem 636 (wyrok SOKiK z dnia 19 kwietnia 2005r. sygn. akt XVII AmC 23/05) od dnia 3 kwietnia 2006r. umieszczona jest klauzula abuzywna następującej treści: *„Usługodawca nie bierze odpowiedzialności za działanie sieci swojego dostawcy.”*

W rejestrze postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, pod numerem 680 (wyrok SOKiK z dnia 23 lutego 2005r. sygn. akt XVII Amc 3/04) od dnia 5 kwietnia 2006 umieszczona jest klauzula abuzywna następującej treści: *„PTK nie ponosi odpowiedzialności za zakłócenia w odbiorze programów telewizyjnych i radiowych rozprowadzanych w sieci telewizji kablowej wynikające z przyczyn niezależnych od PKT, a w szczególności występujących poza siecią.”* W uzasadnieniu tego wyroku SOKiK uznał, że „postanowienie

to przyznaje operatorowi prawo do decydowania o tym gdzie leży przyczyna zakłócenia odbioru programów telewizyjnych i radiowych a co za tym idzie prawo do wyłączenia swojej odpowiedzialności za złą jakość programów udostępnianych abonentom. Kontrahent obowiązany jest do świadczenia usługi odpowiedniej jakości, przyznanie sobie prawa do określenia czy przyczyna leży po stronie operatora czy jest od niego niezależna, bez możliwości obiektywnego sprawdzenia przez abonenta tych okoliczności, narusza dobre obyczaje i interesy konsumenta, wypełniając tym samym przesłanki art. 385(3) pkt 2 i pkt 9 k.c.”

W rejestrze postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, pod numerem 797 (wyrok SOKiK z dnia 14 marca 2005r. sygn. akt XVII AmC 21/04) od dnia 4 lipca 2006r. umieszczona jest klauzula abuzywna następującej treści: *„Operator nie ponosi odpowiedzialności za niewykonanie lub nienależyte wykonanie usług wynikłe z faktu niewłaściwego funkcjonowania sieci telekomunikacyjnych innych operatorów telekomunikacyjnych”*

W rejestrze postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, pod numerem 1163 (wyrok SOKiK z dnia 12 marca 2007r. sygn. akt XVII AmC 1/07) od dnia 16 maja 2007r. umieszczona jest klauzula abuzywna następującej treści: *„Usługodawca nie ponosi odpowiedzialności za jakiegokolwiek zakłócenia działalności sieci, wynikające z działania siły wyższej, lub pracy nadajników w pobliżu sieci Usługodawcy oraz awarie łącz Innych Operatorów”*

Zakres kwestionowanej klauzuli zawartej w umowie, wyłączający odpowiedzialność Stowarzyszenia mieści się w zakresie wpisanych do rejestru klauzul nr: 636, 680, 797, 1163.

Powyższy kwestionowany zapis jest niedozwolony w świetle art. 385 (3) pkt 2 k.c. Na mocy ww. postanowienia Stowarzyszenie zwalnia się z odpowiedzialności za niewykonanie lub nienależyte wykonanie umowy o świadczenie usług telekomunikacyjnych. Stowarzyszenie nie może wyłączyć swojej odpowiedzialności w zakresie, w jakim powinno wykazać się należytą starannością, co do tego, aby umowa mogła być wykonana. Stosownie do art. 474 Kc dłużnik jest odpowiedzialny jak za własne działanie lub zaniechanie, za działania i zaniechania osób, z których pomocą zobowiązanie wykonywa, jak również osób, którym wykonanie zobowiązania powierza. W takim więc zakresie Stowarzyszenie nie może wyłączyć swojej odpowiedzialności za działania osób trzecich, którymi posługuje się przy wykonywaniu czynności związanych z umowami zawartymi z konsumentami. Podobne zapisy stosowane przez innych przedsiębiorców uznano za klauzule abuzywne.

W świetle powyższego należy stwierdzić, że w niniejszym przypadku Stowarzyszenie dopuściło się naruszenia art. 24 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Zgodnie ze złożonym przez Stowarzyszenie oświadczeniem (dowód: karty nr 5, 53 i 63-64) zakwestionowany zapis został wyeliminowany z obrotu prawnego z konsumentami. Stowarzyszenie, po otrzymaniu postanowienia o wszczęciu przedmiotowego postępowania, uznało zarzut i niezwłocznie dokonało zmiany zapisów we wzorcach umów (dowód: karty nr 6-15). Następnie Stowarzyszenie powiadomiło Organ Antymonopolowy, że z dniem 30.03.2008r. zakończyło wymianę umów z konsumentami (dowód: karta nr 63-64). Zmieniony wzorzec umowy nie zawiera kwestionowanej klauzuli abuzywnej. Na skutek opisanych działań dnia 31.03.2008r. doszło do zaniechania stosowania praktyki objętej punktem I 3 niniejszej decyzji. Stąd należało orzec jak w sentencji.

4. Czwarty z postawionych Stowarzyszeniu zarzutów dotyczy stosowania w regulaminie świadczenia usług postanowienia wzorca umowy, które zostało wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ ustawy z dnia 17 listopada 1964r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296 z późn. zm.), którego treść jest następująca: **„Operator nie odpowiada za przerwy w**

dostęp do TV-Sat wynika z przyczyn od niego niezależnych (np. działania osób trzecich, brak energii elektrycznej itp.)” oraz zapisu o treści: „Operator nie ponosi odpowiedzialności za potencjalne ingerencje osób trzecich w urządzenia obsługujące Abonenta (...).”

W rejestrze postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, pod numerem 636 (wyrok SOKiK z dnia 19 kwietnia 2005r. sygn. akt XVII AmC 23/05) od dnia 3 kwietnia 2006r. umieszczona jest klauzula abuzywna następującej treści: „*Usługodawca nie bierze odpowiedzialności za działanie sieci swojego dostawcy.*”

W rejestrze postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, pod numerem 1164 (wyrok SOKiK z dnia 12 marca 2007r. sygn. akt XVII AmC 1/07) od dnia 16 maja 2007r. umieszczona jest klauzula abuzywna następującej treści: „*Usługodawca nie odpowiada m.in. za (...) g) szkody poniesione przez Abonenta w związku z korzystaniem lub niemożnością korzystania z usług, h) utratę danych, nie otrzymania danych, zmianę danych, braku dostępu do danych, nie autoryzowanie danych, niewłaściwe działanie sieci (...)*”. Klauzula ta dotyczy przedsiębiorcy telekomunikacyjnego, który wobec konsumentów zwalnia się z odpowiedzialności za niewykonanie lub nienależyte wykonanie usługi i unika przez to odpowiedzialności za szkody. Kwestionowany w punkcie 4. zapis wywołuje identyczne skutki jak powyższa klauzula abuzywna wpisana do rejestru.

W rejestrze postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, pod numerem 1339 (wyrok SOKiK z dnia 16 maja 2007r. sygn. akt XVII AmC 88/07) od dnia 22 lutego 2008r. umieszczona jest klauzula abuzywna następującej treści: „*Operator nie ponosi odpowiedzialności za szkody powstałe w wyniku nieprawidłowego użytkowania kont, niedotrzymania warunków niniejszego regulaminu przez Abonenta, działania siły wyższej, działania czynników i (osób trzecich)(np. awaria łączy TP S.A. wandalizm)*”. Klauzula ta także dotyczy przedsiębiorcy telekomunikacyjnego, który ogranicza swoją odpowiedzialność za szkody powstałe w wyniku (...) działania czynników i osób trzecich np. wandalizm, awarie łączy. Kwestionowany w punkcie 4. zapis wywołuje identyczne skutki jak klauzula abuzywna wpisana do rejestru.

Zakres kwestionowanego zapisu regulaminu wyłączający odpowiedzialność Stowarzyszenia mieści się w zakresie wpisanych do rejestru klauzul nr: 636, 1164 i 1339.

Kwestionowana w punkcie 4 klauzula zawarta w stosowanym przez Stowarzyszenie regulaminie jest bez wątpienia niezgodna z art. 385¹ § 1 Kc, który stanowi, że postanowienia umowy zawieranej z konsumentem niezgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy, a klauzule takie są niedozwolonymi postanowieniami umownymi. W myśl art. 385¹ § 3 Kc niezgodnione indywidualnie są te postanowienia, na których treść konsument nie miał rzeczywistego wpływu. W szczególności z sytuacją taką mamy do czynienia, gdy przedsiębiorca posługuje się przy zawieraniu umowy z konsumentem wzorcem umowy, co ma miejsce w niniejszym przypadku.

Kwestionowany w punkcie 4 stosowany przez Stowarzyszenie zapis wzorca umowy jest niedozwolony w świetle art. 385³ pkt 2 Kc. Na mocy ww. postanowienia zwalnia się on z odpowiedzialności za niewykonanie lub nienależyte wykonanie umowy o świadczenie usług telekomunikacyjnych.

Stowarzyszenie nie może wyłączyć swojej odpowiedzialności w zakresie, w jakim powinno wykazać się należyta starannością, co do tego, aby umowa mogła być wykonana. Każdy przedsiębiorca ponosi ryzyko prowadzenia działalności gospodarczej i ryzyka tego nie może przerzucać na słabszą stronę umowy, na konsumentów. Stowarzyszenie jest przedsiębiorcą telekomunikacyjnym i odpowiada za działania lub zaniechania osób trzecich, jeżeli tych działań lub zaniechań nie można było przewidzieć ani uniknąć. Osoba trzecia to każda osoba, której nie dotyczy dana umowa, stosunek prawny czy też inna, skonkretyzowana przepisami

relacja. Według ustalonych przez Stowarzyszenie zasad operator nie odpowiada za przerwy lub wady w dostarczaniu programów wynikłe z powodu działania osób trzecich. Stowarzyszenie nie może zwolnić się z odpowiedzialności za przerwy spowodowane awariami sieci i przerwami w dostarczaniu programów wynikłe z powodu działania osób trzecich np. akty wandalizmu lub włamania, a także zniszczenia lub kradzieże elementów niezabezpieczonych odpowiednio urządzeń lub elementów sieci stanowiących jego własność. Nie może ono także wyłączyć odpowiedzialności i nie może zwolnić się z odpowiedzialności za wszelkie przerwy w dostarczaniu programów powstałe np. w związku z brakiem energii elektrycznej. Zakład energetyczny jest jednym z dostawców Stowarzyszenia i jego kontrahentem. W sytuacji nieuiszczenia przez Stowarzyszenie zapłaty za energię w ustalonym terminie i odcięcia dopływu prądu, a więc braku energii elektrycznej –nie może ono wyłączyć swojej odpowiedzialności za niewykonanie lub nienależyte wykonanie umowy. Stosując wskazane postanowienia Stowarzyszenie przerzuca na konsumentów ryzyko prowadzonej działalności gospodarczej. Poprzez treść zakwestionowanej klauzuli wyłączyła ono swoją odpowiedzialność z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania umowy. Należy zwrócić uwagę, że dostawca usługi telekomunikacyjnej zobowiązany jest do dostarczania konsumentom sygnału, aby mogli korzystać z określonego pakietu, za co konsumenci wnoszą opłatę. Umowa o świadczenie usług telekomunikacyjnych jest umową wzajemną i nieuczciwe jest, że podmiot o pozycji silniejszej może zwolnić się z odpowiedzialności za niewykonanie lub nienależyte wykonanie usługi. Przepis art. 104 Prawa telekomunikacyjnego nakazuje stosować do odpowiedzialności przedsiębiorców telekomunikacyjnych za niewykonanie lub nienależyte wykonanie usługi telekomunikacyjnej przepisy Kodeksu cywilnego. Przepis art. 471 Kc, określający zasady odpowiedzialności kontraktowej zakłada domniemanie, że niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania jest następstwem okoliczności, za które dłużnik ponosi odpowiedzialność. W sytuacji nie wykonania lub nienależytego wykonania usługi – konsument może żądać naprawienia szkody wynikłej z niewykonania umowy. Kwestionowany zapis określony w punkcie 4 ogranicza odpowiedzialność Stowarzyszenia, co jest nieuczciwe wobec słabszej strony umowy, konsumentów, przez co godzi w ich interesy. Również postanowienia regulaminu ukształtowane zostały w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami i rażąco naruszają interesy konsumenta. Za sprzeczne z dobrymi obyczajami można uznać działanie zmierzające do niedoinformowania, dezinformacji, wywołania błędnego przekonania konsumenta, wykorzystania jego niewiedzy lub naiwności, ukształtowania stosunku zobowiązaniowego niezgodnie z zasadą równości stron.

Kwestionowana klauzula, której zamiarem i celem jest wyłączenie odpowiedzialności Stowarzyszenia za przerwy lub wady w dostarczaniu programów, a przez to unikanie odpowiedzialności za szkody, mieści się w hipotezie powołanych powyżej klauzul wpisanych do rejestru. Istota kwestionowanej klauzuli, której celem jest wyłączenie odpowiedzialności, jest tożsama z istotą powołanych powyżej postanowień wpisanych do rejestru.

W tych okolicznościach sprawy należało orzec, że w wyniku stosowania przez Stowarzyszenie w regulaminie niedozwolonego postanowienia wzorca umowy doszło do naruszenia art. 24 ust. 1 i 2 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, co stanowi praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów.

Zgodnie ze złożonym przez Stowarzyszenie oświadczeniem (dowód: karty nr 5, 53 i 63-64) zakwestionowany zapis został wyeliminowany z obrotu prawnego z konsumentami. Stowarzyszenie, po otrzymaniu postanowienia o wszczęciu przedmiotowego postępowania, uznało zarzut i niezwłocznie dokonało zmiany zapisów we wzorcach umów (dowód: karty nr 6-15). Następnie Stowarzyszenie powiadomiło Organ Antymonopolowy, że z dniem 30.03.2008r. zakończyło wymianę umów z konsumentami (dowód: karta nr 63-64). Zmieniony wzorec umowy nie zawiera kwestionowanej klauzuli abuzywnej. Na skutek

opisanych działań dnia 31.03.2008r. doszło do zaniechania stosowania praktyki objętej punktem I 4 niniejszej decyzji. Stąd należało orzec jak w sentencji.

5. Kolejny z zarzutów dotyczy naruszania obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji, do czego doszło w wyniku stosowania w umowach z konsumentami o świadczenie usług telekomunikacyjnych unormowania o treści: „*Operator ma prawo naliczyć odsetki w wysokości 10% od niezapłaconej kwoty lub zawiesić świadczenie usług Abonentowi jeżeli on: 1. Opóźnia się z zapłatą całości lub części jakiegokolwiek należności na rzecz Operatora przez okres dłuższy niż 15 dni od daty określonej w § 6.*”

W opinii Prezesa Urzędu kwestionowany powyżej zapis § 8 starych umów, w zakresie sposobu naliczania abonentom odsetek nie zawiera rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji, albowiem nie określa jakiego okresu dotyczy naliczanie odsetek w wysokości 10 %.

Stowarzyszenie określiło w § 6 umowy, że opłatę abonamentową należy zapłacić do 20 dnia każdego miesiąca za dany miesiąc, nie później niż do końca danego miesiąca. Według ustalonych przez Stowarzyszenie zasad, na podstawie kwestionowanego unormowania, gdy konsument opóźnia się z zapłatą przez okres dłuższy niż 15 dni, Stowarzyszenie nalicza odsetki w wysokości 10 % od niezapłaconej kwoty.

Wysokość odsetek określają przepisy art. 359 Kodeksu cywilnego. Na podstawie art. 359 § 3 Kc, rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 października 2005r. w sprawie określenia wysokości odsetek ustawowych (Dz.U. Nr 201, poz. 1662) określa ich wysokość na 11,5 % w stosunku rocznym. Granica odsetek ustawowych nie jest granicą odsetek maksymalnych.

Stosownie do zapisu art. 359 § 2(1) Kc – *Maksymalna wysokość odsetek wynikających z czynności prawnej nie może w stosunku rocznym przekraczać czterokrotności wysokości stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego (odsetki maksymalne)*. Wprowadzenie odsetek maksymalnych i ograniczenie wysokości odsetek dotyczy wszystkich uczestników obrotu. Górna granica odsetek ma zastosowanie zarówno w stosunkach między przedsiębiorcą i konsumentem, a także w obrocie dwustronnie profesjonalnym jak i w stosunkach między konsumentami. W przedmiotowej sprawie konsumentom nie udzielono rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji, albowiem Stowarzyszenie nie określiło, czy odsetki nalicza za każdy dzień zwłoki czy też za inny okres zwłoki. Konsumentom mają prawo do bezpieczeństwa ekonomicznego i prawo do informacji. Jak wykazano, w tym zakresie działanie Stowarzyszenia jest niezgodne z ww. rozporządzeniem, a więc bezprawne i rażąco godzi w interesy konsumentów. Bezprawne działanie godzi w zbiorowe interesy konsumentów, a w przedmiotowej sprawie Stowarzyszenie dopuściło się działań antykonsumenckich dotyczących sfery interesów szerokiego kręgu uczestników rynku. Działania zmierzające do niedoinformowania, wywołania błędnego przekonania konsumenta, wykorzystanie jego niewiedzy potocznie określa się jako nieuczciwe, nierzetelne, odbiegające in minus od przyjętych standardów postępowania – godzą w interesy konsumentów. Stowarzyszenie dopuściło się stosowania praktyki określonej w art. 24 ust. 2 pkt 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Zgodnie ze złożonym przez Stowarzyszenie oświadczeniem (dowód: karty nr 5, 53 i 63-64) zakwestionowany zapis został wyeliminowany z obrotu prawnego z konsumentami. Stowarzyszenie, po otrzymaniu postanowienia o wszczęciu przedmiotowego postępowania, uznało zarzut i niezwłocznie dokonało zmiany zapisów we wzorcach umów (dowód: karty nr 6-15). Następnie Stowarzyszenie powiadomiło Organ Antymonopolowy, że z dniem 30.03.2008r. zakończyło wymianę umów z konsumentami (dowód: karta nr 63-64). Zmieniony wzorzec umowy nie zawiera kwestionowanego zapisu. Na skutek opisanych działań dnia 31.03.2008r. doszło do zaniechania stosowania praktyki objętej punktem I 5 niniejszej decyzji. Stąd należało orzec jak w sentencji.

6. Stowarzyszeniu postawiono zarzut naruszania obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji, do czego doszło w wyniku niezawierania w umowach z konsumentami o świadczenie usług telekomunikacyjnych informacji na temat wysokości kar umownych należnych konsumentom w przypadku niewykonania lub nienależytego wykonania usługi telekomunikacyjnej, a także w regulaminie świadczenia usług informacji o zasadach wypłaty kar umownych, wbrew obowiązkowi wynikającemu z art. 56 ust. 3 pkt 6 a także art. 60 pkt 3 ustawy z dnia 16 lipca 2004r. Prawo telekomunikacyjne (Dz. U. Nr 171, poz. 1800 ze zm.).

Obowiązek taki spoczywa na przedsiębiorcach świadczących usługi telekomunikacyjne z mocy art. 56 ust. 3 pkt. 6 Prawa telekomunikacyjnego, który stanowi, że pisemna umowa o świadczenie usług powinna określać wysokość należnych konsumentom kar zastrzeżonych na wypadek niewykonania lub nienależytego wykonania usługi. Stosownie do zapisu art. 60 pkt 3 Prawa telekomunikacyjnego, zasady wypłaty kar umownych powinien określać regulamin.

Każdy przedsiębiorca w zakresie prowadzonej przez niego działalności gospodarczej zgodnie z art. 355 § 2 Kodeksu cywilnego zobowiązany jest do należytej staranności, a przedsiębiorca telekomunikacyjny szczególnie do działań zgodnych z Prawem telekomunikacyjnym, określającym między innymi prawa i obowiązki przedsiębiorców telekomunikacyjnych. Przepisy prawa telekomunikacyjnego gwarantują minimum zachowań operatora niezbędnych do uznania, że stosowany przez niego wzorzec umowy o świadczenie usług telekomunikacyjnych nie narusza dobrych obyczajów i nie krzywdzi rażąco konsumenta.

Analiza przedłożonych przez Stowarzyszenie umów oraz stosowanego przez nie regulaminu wykazała, że w żadnym z postanowień tych dokumentów nie unormowano ww. kwestii. Stowarzyszenie zobowiązane do należytej staranności na podstawie przepisów ustawy Prawo telekomunikacyjne ma obowiązek informacje takie przedłożyć konsumentom. Informacje z tego zakresu są istotne i ważne dla konsumenta. Wskazanie w umowie wysokości kar umownych przyspiesza i ułatwia konsumentom dochodzenie ewentualnych roszczeń, gdyż pomaga im sformułować stawiane dostawcy usług telekomunikacyjnych żądania związane z brakiem należytej realizacji umowy. Określenie kar, do czego zobowiązuje Stowarzyszenie przepis ustawy, powoduje, że nie jest konieczne szczegółowe badanie każdej z indywidualnych spraw, co także sprzyja usprawnieniu wzajemnych rozliczeń pomiędzy stronami umowy. W świetle przedstawionych faktów stwierdzono, że Stowarzyszenie nie dopełniając ciężącego na nim obowiązku informacyjnego godzi w interesy konsumentów. Bezprawne działanie godzi w zbiorowe interesy konsumentów, a w przedmiotowej sprawie Stowarzyszenie dopuściło się działań antykonsumenckich dotyczących sfery interesów szerokiego kręgu uczestników rynku. Działania zmierzające do niedoinformowania, wywołania błędnego przekonania konsumenta, wykorzystanie jego niewiedzy potocznie określa się jako nieuczciwe, nierzetelne, odbiegające in minus od przyjętych standardów postępowania – godzą w interesy konsumentów. Wszystkie przekazywane konsumentom informacje powinny być rzetelne, prawdziwe i pełne.

Jak wykazano powyżej w rozważanym przypadku doszło do naruszenia zbiorowych interesów konsumentów. W tych okolicznościach należało orzec, że Stowarzyszenie dopuściło się naruszenia art. 24 ust. 1 i ust. 2 pkt 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Stowarzyszenie zmieniło wzór umowy i w § 12 nowych umów zawartych z konsumentami umieszczona jest następująca informacja o wysokości kar umownych - „Za każdy dzień przerwy w świadczeniu usługi, trwającej dłużej niż 18 godzin, Abonentowi przysługuje zwrot 1/30 abonamentu”. Poza zwrotem 1/30 abonamentu za każdy dzień przerwy Abonentowi przysługuje dodatkowo kara umowna w wysokości 1/30 opłaty abonamentowej, gdy łączny czas przerwy w okresie rozliczeniowym był dłuższy niż 36 godzin (dowód: karty nr 42-46). Zmieniony regulamin w § 31 zawiera informacje o zasadach wypłaty kar umownych (dowód: karty nr 48-49). Informacje określone w art. 56 ust. 3 pkt 6 i art. 60 pkt 3 Prawa

telekomunikacyjnego Stowarzyszenie umieściło w umowach zawieranych z zastosowaniem nowych wzorców. Stowarzyszenie rozesłało konsumentom zmienione umowy, do których załącznikiem jest nowy regulamin. Oświadczeniem powiadomiło Prezesa Urzędu, że w okresie od 1 lutego 2008r. do 30 marca 2008r. wymieni umowy z konsumentami (dowód: karta nr 5). Stowarzyszenie z dniem 31.03.2008r. zaniechało stosowania przedmiotowej praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów (dowód: karty nr 63-64). Na skutek opisanych działań dnia 31 marca 2008r. doszło do zaniechania stosowania praktyki objętej punktem I 6 niniejszej decyzji Prezesa Urzędu. Stąd należało orzec jak w sentencji.

7. Siódmy zarzut dotyczy naruszania obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji, do czego doszło w wyniku niezawierania w umowach z konsumentami o świadczenie usług telekomunikacyjnych oraz w regulaminie świadczenia usług informacji na temat trybu postępowania reklamacyjnego, wbrew obowiązkowi wynikającemu z art. 56 ust. 3 pkt 7, a także art. 60 pkt 6 ustawy z dnia 16 lipca 2004r. Prawo telekomunikacyjne (Dz. U. Nr 171, poz. 1800 ze zm.).

Obowiązek taki nakłada na Stowarzyszenie art. 56 ust. 3 pkt 7 i art. 60 pkt 6 Prawa telekomunikacyjnego, a sposób jego wykonania określa rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 1 października 2004 r. w sprawie trybu postępowania reklamacyjnego oraz warunków, jakim powinna odpowiadać reklamacja usługi telekomunikacyjnej (Dz. U. Nr 226, poz. 2291). Stowarzyszenie stosuje przedmiotową praktykę pomimo wynikającego z art. 56 ust. 3 pkt 7 i art. 60 pkt 6 Prawa telekomunikacyjnego obowiązku zamieszczania danych na ten temat w umowach i regulaminie. Nałożenie na dostawcę usług telekomunikacyjnych obowiązku podawania w umowach i regulaminie pełnych i niewprowadzających w błąd informacji o trybie reklamacyjnym służy zapewnieniu konsumentom źródła wiedzy na temat przysługujących im uprawnień, spoczywających na nich obowiązków, które powinni dopełnić, aby złożyć prawnie skuteczną reklamację, a także odpowiadających im obowiązków i praw dostawców usług. Nie dostosowując się do nakazu płynącego z art. 56 ust. 3 pkt 7 i art. 60 pkt 6 Prawa telekomunikacyjnego Stowarzyszenie pozbawia konsumentów wiedzy koniecznej do ich prawidłowego, świadomego i czynnego uczestniczenia w rynku, czym przyczynia się do pogorszenia, osłabienia ich sytuacji, a tym samym godzi w ich interesy. Bezprawne działanie godzi w zbiorowe interesy konsumentów, a w przedmiotowej sprawie Stowarzyszenie dopuściło się działań antykonsumenckich dotyczących sfery interesów szerokiego kręgu uczestników rynku. Działania zmierzające do niedoinformowania, wywołania błędnego przekonania konsumenta, wykorzystanie jego niewiedzy potocznie określa się jako nieuczciwe, nierzetelne, odbiegające in minus od przyjętych standardów postępowania – godzą w interesy konsumentów. Wszystkie przekazywane konsumentom informacje powinny być rzetelne, prawdziwe i pełne. Na gruncie poczynionych ustaleń należało stwierdzić, że Stowarzyszenie nie wykonuje obowiązku określonego art. 56 ust. 3 pkt 7 i art. 60 pkt 6 Prawa telekomunikacyjnego, czym narusza zbiorowe interesy konsumentów, a zatem stosuje praktykę zakazaną na mocy art. 24 ust. 1 i ust. 2 pkt 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów polegającą na naruszeniu obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji.

Stowarzyszenie zmieniło wzór umowy i w § 13 nowych umów zawartych z konsumentami umieszczona jest informacja o trybie postępowania reklamacyjnego (dowód: karty nr 42-46). Zmieniony regulamin w rozdziale X w §§ 33-35 określa tryb postępowania reklamacyjnego (dowód: karty nr 48-49). Informacje określone w art. 56 ust. 3 pkt 7 i art. 60 pkt 6 Prawa telekomunikacyjnego Stowarzyszenie umieściło w umowach zawieranych z zastosowaniem nowych wzorców. Stowarzyszenie rozesłało konsumentom zmienione umowy, do których załącznikiem jest nowy regulamin. Oświadczeniem powiadomiło Prezesa Urzędu, że w okresie od 1 lutego 2008r. do 30 marca 2008r. wymieni umowy z konsumentami (dowód: karta nr 5). Stowarzyszenie z dniem 31.03.2008r. zaniechało stosowania przedmiotowej

praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów (dowód: karty nr 63-64). Na skutek opisanych działań dnia 31 marca 2008r. doszło do zaniechania stosowania praktyki objętej punktem I 7 niniejszej decyzji Prezesa Urzędu. Stąd należało orzec jak w sentencji.

8. Ósmy zarzut dotyczy naruszania obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji, do czego doszło w wyniku niezawierania w umowach z konsumentami o świadczenie usług telekomunikacyjnych informacji na temat możliwości rozwiązania sporu w drodze mediacji lub poddania go pod rozstrzygnięcie sądu polubownego, wbrew obowiązkowi wynikającemu z art. 56 ust. 3 pkt 8 ustawy z dnia 16 lipca 2004r. Prawo telekomunikacyjne (Dz. U. Nr 171, poz. 1800 ze zm.).

Obowiązek taki spoczywa na przedsiębiorcy telekomunikacyjnym zawierającym umowy o świadczenie usług telekomunikacyjnych na mocy art. 56 ust. 3 pkt 8 Prawa telekomunikacyjnego. Należy podkreślić, że zakres przedmiotowych informacji ma istotne i ważne znaczenie dla konsumenta. Pozbawienie konsumentów wiedzy na temat przysługujących im uprawnień powoduje faktyczne ograniczenie możliwości podjęcia przez nich działań w określonym trybie. Konsumenti nie mając świadomości tego, że spory powstałe na tle umów telekomunikacyjnych mogą być rozstrzygane w drodze polubownej, bez konieczności udawania się do sądu powszechnego, najprawdopodobniej nie skorzystają z przewidzianych prawem instrumentów. Stowarzyszenie zmieniło wzór umowy i w § 13 pkt 10 umów zawartych z konsumentami umieściło informację, że spory wynikłe z umowy można rozwiązać w drodze mediacji lub oddać pod rozstrzygnięcie sądu polubownego (dowód: karty nr 42-46). Informację określoną w art. 56 ust. 3 pkt 8 Prawa telekomunikacyjnego Stowarzyszenie umieściło w umowach zawieranych według nowego wzorca. Stowarzyszenie rozesłało zmienione umowy konsumentom. Oświadczeniem powiadomiło Prezesa Urzędu, że w okresie od 1 lutego 2008r. do 30 marca 2008r. wymieni umowy z konsumentami (dowód: karta nr 5). Stowarzyszenie z dniem 31.03.2008r. zaniechało stosowania przedmiotowej praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów (dowód: karty nr 63-64). Na skutek opisanych działań dnia 31 marca 2008r. doszło do zaniechania stosowania praktyki objętej punktem I 8 niniejszej decyzji Prezesa Urzędu. Stąd należało orzec jak w sentencji.

9. Dziewiąty zarzut dotyczy naruszania obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji, do czego doszło w wyniku niezawierania w regulaminie świadczenia usług informacji zawierającej nazwę, adres i siedzibę dostawcy usług, wbrew obowiązkowi wynikającemu z art. 60 pkt 1 ustawy z dnia 16 lipca 2004r. Prawo telekomunikacyjne (Dz. U. Nr 171, poz. 1800 ze zm.).

Stosownie do zapisu art. 60 pkt 1 Prawa telekomunikacyjnego – *regulamin świadczenia usług dostawcy publicznie dostępnych usług telekomunikacyjnych powinien określać w szczególności nazwę, adres i siedzibę dostawcy usług.*

W rozważanym przypadku Stowarzyszenie ograniczyło się jedynie do podawania w regulaminie dodatkowego oznaczenia, pod jakim prowadzi działalność gospodarczą, lecz nie wskazywało nazwy i siedziby dostawcy usług. Praktyka taka może niekorzystnie wpływać na pozycję konsumentów w ten sposób, że nie posiadają oni wiedzy na temat tego, kto faktycznie jest drugą stroną umowy. Pełna identyfikacja kontrahenta jest niezbędna np. w sytuacji, gdy dochodzi do sporu i konsument kieruje sprawę na drogę sądową. W przypadku, gdy nie dysponuje on niezbędnym zakresem informacji, nie będzie on mógł np. prawidłowo sporządzić pozwu. Kwestionowane działanie Stowarzyszenia jest bezprawne i godzi w interesy konsumentów. Wszystkie przekazywane konsumentom informacje powinny być rzetelne, prawdziwe i pełne. W starym regulaminie świadczenia usług nie było informacji z tego zakresu (dowód: karta nr 28). W nowym zmienionym regulaminie informacja o nazwie i siedzibie dostawcy usług zawarta jest na wstępie (dowód: karty nr 48-49). Zgodnie z

oświadczeniem Stowarzyszenie wymieniło umowy z konsumentami zawierane z zastosowaniem nowych, zmienionych wzorców. Regulamin świadczenia usług jest załącznikiem do umowy i zawarte w nim informacje dotarły do konsumentów. Stowarzyszenie z dniem 31.03.2008r. zaniechało stosowania przedmiotowej praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów (dowód: karty nr 63-64). Na skutek opisanych działań dnia 31 marca 2008r. doszło do zaniechania stosowania praktyki objętej punktem I 9 niniejszej decyzji Prezesa Urzędu. Stąd należało orzec jak w sentencji.

10. Stowarzyszeniu postawiono zarzut naruszania obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji, do czego doszło w wyniku niezawierania w regulaminie świadczenia usług informacji o zakresie świadczonych publicznie dostępnych usług telekomunikacyjnych ze wskazaniem elementów składających się na opłatę abonamentową, wbrew obowiązkowi wynikającemu z art. 60 pkt 2 ustawy z dnia 16 lipca 2004r. Prawo telekomunikacyjne (Dz. U. Nr 171, poz. 1800 ze zm.).

Stosownie do zapisu art. 60 pkt 1 Prawa telekomunikacyjnego – *regulamin świadczenia usług dostawcy publicznie dostępnych usług telekomunikacyjnych powinien określać w szczególności zakres świadczonych publicznie dostępnych usług telekomunikacyjnych ze wskazaniem elementów składających się na opłatę abonamentową.*

W starym regulaminie świadczenia usług nie było informacji z tego zakresu (dowód: karta nr 28). Określone w tym punkcie informacje mają istotne znaczenie dla konsumentów. Abonenci powinni otrzymać określony w Prawie telekomunikacyjnym zakres informacji, aby mogli świadomie podejmować decyzje wyboru za określoną opłatą usługi telekomunikacyjnej. W nowym zmienionym regulaminie informacje o zakresie świadczonych usług, ze wskazaniem elementów składających się na opłatę abonamentową zawarte są w rozdziałach od IV do VII (dowód: karty nr 48-49). Zgodnie z oświadczeniem Stowarzyszenie wymieniło umowy z konsumentami zawierane z zastosowaniem nowych, zmienionych wzorców. Regulamin świadczenia usług jest załącznikiem do umowy i zawarte w nim informacje dotarły do konsumentów. Stowarzyszenie z dniem 31.03.2008r. zaniechało stosowania przedmiotowej praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów (dowód: karty nr 63-64). Na skutek opisanych działań dnia 31 marca 2008r. doszło do zaniechania stosowania praktyki objętej punktem I 10 niniejszej decyzji Prezesa Urzędu. Stąd należało orzec jak w sentencji.

11. Jedenasty zarzut dotyczy naruszeniu obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji, do czego doszło w wyniku niezawierania w regulaminie świadczenia usług informacji o zakresie obsługi serwisowej, wbrew obowiązkowi wynikającemu z art. 60 pkt 4 ustawy z dnia 16 lipca 2004r. Prawo telekomunikacyjne (Dz. U. Nr 171, poz. 1800 ze zm.).

Obowiązek określenia w regulaminie zakresu obsługi serwisowej spoczywa na przedsiębiorcach świadczących usługi telekomunikacyjne z mocy art. 60 pkt. 4 Prawa telekomunikacyjnego. Przepis ten stanowi, że *regulamin świadczenia usług dostawcy publicznie dostępnych usług telekomunikacyjnych powinien określać w szczególności zakres obsługi serwisowej.* Analiza przedłożonego przez Stowarzyszenie starego regulaminu wykazała, że żadne z jego postanowień nie normuje rozważanej kwestii. Wobec tego zachowanie Stowarzyszenia należało ocenić jako bezprawne. Wskazanie w regulaminie zakresu obsługi serwisowej przyspiesza i ułatwia konsumentom rozwiązywanie problemów w sytuacji konieczności skorzystania z tej obsługi. W świetle przedstawionych faktów stwierdzono, że Stowarzyszenie nie dopełniając ciążącego na nim obowiązku informacyjnego godzi w interesy konsumentów. Jak wykazano powyżej w rozważanym przypadku doszło do naruszenia zbiorowych interesów konsumentów. W tych okolicznościach należało orzec, że Stowarzyszenie narusza art. 24 ust. 1 i ust. 2 pkt 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

W starym regulaminie świadczenia usług nie było informacji z tego zakresu (dowód: karta nr 28). W nowym zmienionym regulaminie informacja o zakresie obsługi serwisowej zawarta jest w rozdziale IX (dowód: karty nr 48-49). Zgodnie z oświadczeniem Stowarzyszenie wymieniło umowy z konsumentami zawierane z zastosowaniem nowych, zmienionych wzorców. Regulamin świadczenia usług jest załącznikiem do umowy i zawarte w nim informacje dotarły do konsumentów. Stowarzyszenie z dnia 31.03.2008r. zaniechało stosowania przedmiotowej praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów (dowód: karty nr 63-64). Na skutek opisanych działań dnia 31 marca 2008r. doszło do zaniechania stosowania praktyki objętej punktem I 11 niniejszej decyzji Prezesa Urzędu. Stąd należało orzec jak w sentencji.

II.

Stosownie do zapisu art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów *Zakazane jest stosowanie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów. Zgodnie z art. 24 ust. 2 - Przez praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów rozumie się godzące w nie bezprawne działanie przedsiębiorcy, w szczególności - pkt 2 - naruszanie obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji.*

Dla stwierdzenia naruszenia przywołanego powyżej przepisu prawa kumulatywnie muszą zostać spełnione następujące przesłanki:

- określone zachowanie Przedsiębiorcy musi być bezprawne,
- zachowanie to musi godzić w zbiorowe interesy konsumentów.

1. Stowarzyszeniu postawiono zarzut naruszania obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji, do czego mogło dojść w wyniku niezawierania w umowach z konsumentami o świadczenie usług internetowych informacji, że powiadamia się abonenta o każdej zmianie w regulaminie świadczenia usług z wyprzedzeniem, co najmniej jednego okresu rozliczeniowego przed wprowadzeniem tych zmian w życie oraz o prawie wypowiedzenia umowy w przypadku braku akceptacji zmian, a także o tym, że w razie skorzystania z tego prawa dostawcy publicznie dostępnych usług telekomunikacyjnych nie przysługuje roszczenie odszkodowawcze.

Stosownie do zapisu art. 59 ust. 2 prawa telekomunikacyjnego – *dostawca publicznie dostępnych usług telekomunikacyjnych powiadamia abonenta o każdej zmianie w regulaminie (...) z wyprzedzeniem co najmniej jednego okresu rozliczeniowego przed wprowadzeniem tych zmian w życie. Jednocześnie abonent powinien zostać poinformowany o prawie wypowiedzenia umowy w przypadku braku akceptacji zmian, a także o tym, że w razie skorzystania z tego prawa dostawcy publicznie dostępnych usług telekomunikacyjnych nie przysługuje roszczenie odszkodowawcze.*

Przepisy art. 56 ust. 1 i ust. 3 ustawy Prawo telekomunikacyjne stanowią, że świadczenie usług telekomunikacyjnych odbywa się na podstawie umowy o świadczenie usług telekomunikacyjnych, która powinna określać w szczególności: nazwę, adres i siedzibę dostawcy usług; świadczone usługi, dane o ich jakości, w tym o czasie oczekiwania na przyłączenie do sieci lub terminie rozpoczęcia świadczenia usług telekomunikacyjnych; zakres obsługi serwisowej; dane szczegółowe dotyczące cen, w tym pakietów cenowych oraz sposoby uzyskania informacji o aktualnym cenniku; czas trwania umowy oraz warunki przedłużenia i rozwiązania umowy; wysokość kar umownych w przypadku niewykonania lub nienależytego wykonania usługi telekomunikacyjnej; tryb postępowania reklamacyjnego oraz informację o możliwości rozwiązania sporu w drodze mediacji lub poddania go pod rozstrzygnięcie sądu polubownego.

Z powyższego przepisu wynika, że treść umowy nie musi obejmować informacji o trybie zmiany regulaminu świadczenia usług. Stąd też brak przedmiotowych informacji w umowach zawieranych przez Stowarzyszenie nie może zostać oceniony jako działanie bezprawne.

2. Stowarzyszeniu postawiono zarzut naruszania obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji, do czego mogło dojść w wyniku nie podania przez do publicznej wiadomości cennika oraz nie dostarczania cennika nieodpłatnie abonentowi wraz z umową o świadczenie usług telekomunikacyjnych, a także na każde jego żądanie.

Stosownie do zapisu zawartego w art. 61 ust. 4 prawa telekomunikacyjnego *Cennik jest podany przez dostawcę publicznie dostępnych usług telekomunikacyjnych do publicznej wiadomości oraz jest dostarczany nieodpłatnie abonentowi wraz z umową o świadczenie publicznie dostępnych usług telekomunikacyjnych, w tym o zapewnienie przyłączenia do publicznej sieci telekomunikacyjnej, a także na każde jego żądanie.*

W § 1 starych umów zawartych z konsumentami (dowód: karty nr 28-30) znajduje się informacja „(...) cennik usług TV dostępny na kanale info TOM, telegazecie, na stronie www oraz w biurze TOM”. W § 5 starych i w § 1 nowych umów zawartych z konsumentami zawarty jest cennik usług (dowód: karty nr 28-30 i 42-47). W przedmiotowej sprawie konsumenci otrzymali informacje określone w powołanym przepisie. W związku z powyższym działanie Stowarzyszenia nie jest bezprawne.

3. Stowarzyszeniu postawiono zarzut naruszania obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji, do czego mogło dojść w wyniku niezawierania w umowach z konsumentami o świadczenie usług informacji, że w przypadku, o którym mowa w art. 61 ust. 5 pkt 1 ustawy Prawo telekomunikacyjne, abonent powinien zostać poinformowany także o prawie wypowiedzenia umowy z powodu braku akceptacji podwyższenia cen, a także o tym, że w razie skorzystania z tego prawa przedsiębiorcy nie przysługuje roszczenie odszkodowawcze, z zastrzeżeniem ulg przyznanych abonentowi.

Art. 56 ust. 1 i 3 ustawy Prawo telekomunikacyjne stanowią, że świadczenie usług telekomunikacyjnych odbywa się na podstawie umowy o świadczenie usług telekomunikacyjnych, która powinna określać w szczególności: nazwę, adres i siedzibę dostawcy usług; świadczone usługi, dane o ich jakości, w tym o czasie oczekiwania na przyłączenie do sieci lub terminie rozpoczęcia świadczenia usług telekomunikacyjnych; zakres obsługi serwisowej; dane szczegółowe dotyczące cen, w tym pakietów cenowych oraz sposoby uzyskania informacji o aktualnym cenniku; czas trwania umowy oraz warunki przedłużenia i rozwiązania umowy; wysokość kar umownych w przypadku niewykonania lub nienależytego wykonania usługi telekomunikacyjnej; tryb postępowania reklamacyjnego oraz informację o możliwości rozwiązania sporu w drodze mediacji lub poddania go pod rozstrzygnięcie sądu polubownego.

Z powyższego przepisu wynika, że treść umowy nie musi obejmować wskazanych w postanowieniu o wszczęciu postępowania *informacji, że w razie podwyższenia cen usług telekomunikacyjnych powiadamia o tym abonentów na piśmie, z wyprzedzeniem co najmniej jednego okresu rozliczeniowego oraz informacji, że w przypadku, o którym mowa w art. 61 ust. 5 pkt 1, abonent powinien zostać poinformowany także o prawie wypowiedzenia umowy z powodu braku akceptacji podwyższenia cen, a także o tym, że w razie skorzystania z tego prawa przedsiębiorcy nie przysługuje roszczenie odszkodowawcze, z zastrzeżeniem art. 57 ust. 6.*

Stąd też brak przedmiotowych informacji w umowach zawieranych przez Stowarzyszenie nie może zostać oceniony jako działanie bezprawne.

Zgodnie z art. 105 § 1 kpa, *gdy postępowanie z jakiegokolwiek przyczyny stało się bezprzedmiotowe, organ administracji publicznej wydaje decyzję o umorzeniu postępowania.* Przepisy ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w sprawach praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów umożliwiają wydanie decyzji na podstawie art. 26 ust. 1, art. 27 ust. 2 oraz art. 28 ust. 1. Organ Antymonopolowy na podstawie art. 26 ust. 1 wydaje

decyzję o uznaniu praktyki za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów i nakazującą zaniechanie jej stosowania, jeżeli stwierdzi naruszenie zakazu określonego w art. 24. Zgodnie z art. 27 ust. 2 wydaje decyzję o uznaniu praktyki za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów i stwierdzającą zaniechanie jej stosowania. Natomiast zgodnie z art. 28 ust. 1 ww. ustawy, jeżeli w toku postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów zostanie uprawdopodobnione - na podstawie okoliczności sprawy, informacji zawartych w zawiadomieniu, o którym mowa w art. 100 ust. 1, lub innych informacji będących podstawą wszczęcia postępowania - że przedsiębiorca stosuje praktykę, o której mowa w art. 24, a przedsiębiorca, któremu jest zarzucane naruszenie tego przepisu, zobowiąże się do podjęcia lub zaniechania określonych działań zmierzających do zapobieżenia tym naruszeniom, Prezes Urzędu może, w drodze decyzji, nałożyć obowiązek wykonania tych zobowiązań.

Zgodnie z art. 83 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w sprawach nieuregulowanych w ustawie do postępowania przed Organem Antymonopolowym stosuje się przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego. Biorąc pod uwagę powyższe, w sytuacji rozstrzygnięcia innego, niż przewiduje ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów zastosowanie mają przepisy kodeksu postępowania administracyjnego. W związku z powyższym zastosowanie ma powyżej przytoczony art. 105 § 1 kpa.

W związku z powyższym w zakresie zarzutów określonych w punkcie II sentencji niniejszej decyzji postępowanie jest bezprzedmiotowe.

Wobec powyższego orzeczono jak w punkcie II sentencji niniejszej decyzji.

III.

Zgodnie z art. 106 ust. 1 pkt 4 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów Organ Antymonopolowy może nałożyć na przedsiębiorcę stosującego praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów karę pieniężną w wysokości nie większej niż 10% przychodu osiągniętego w roku rozliczeniowym poprzedzającym rok nałożenia kary. Kara taka może być nałożona bez względu na to, czy przedsiębiorca dopuścił się naruszenia celowo, czy też nieumyślnie. Stosownie do art. 111 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów przy ustalaniu wysokości kar pieniężnych, w tym kar określonych w art. 106 tej ustawy, należy uwzględnić w szczególności okres, stopień oraz okoliczności naruszenia przepisów ustawy, a także uprzednie naruszenie przepisów ustawy. Prezes Urzędu po raz pierwszy ocenia działanie Stowarzyszenia w przedmiotowej decyzji.

W pkt. I niniejszej decyzji stwierdzono stosowanie przez Stowarzyszenie 11 praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, co spowodowało pogorszenie sytuacji konsumentów, oraz zaniechanie ich stosowania. Okoliczność, że kwestionowane zapisy zamieszczono we wzorcach umownych powoduje, że zostają one konsumentom narzucone. Fakt, że regulacje te wynikają z wzorców umownych świadczy o ustalonym charakterze podejmowanych praktyk. Należy podkreślić profesjonalny charakter świadczenia usług przez Stowarzyszenie – przedsiębiorcę telekomunikacyjnego. Powyższe okoliczności uzasadniają nałożenie w niniejszym przypadku kary, o jakiej mowa w art. 106 ust. 1 pkt 4 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Przychód osiągnięty przez Stowarzyszenie w 2007r. wyniósł [...] PLN (dowód: karty nr 38-41). Tak więc maksymalna kara jaka mogłoby zostać nałożona na Stowarzyszenie to [...] PLN.

Kara nakładana przez Organ Antymonopolowy na podmioty, które dopuściły się stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów służy podkreśleniu naganności ocenianych zachowań. Stowarzyszenie działa na rynku lokalnym, w toku przedmiotowego postępowania zmieniło wzorce umów i wymieniło umowy zawarte z konsumentami. Stowarzyszenie po wszczęciu postępowania niezwłocznie podjęło działania w celu

wyeliminowania z obrotu prawnego z konsumentami kwestionowanych klauzul abuzywnych, uzupełniło o wymagane prawem informacje zmienione wzorce umowy i w konsekwencji z dniem 31.03.2008r. zaniechało stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów. Decydując o nałożeniu kary i jej wysokości wzięto pod uwagę wszystkie ww. okoliczności. Orzeczona kara powinna stanowić dolegliwość dla uczestnika niniejszego postępowania, tak aby jej nałożenie skutkowało w przyszłości zapobieżeniem zaistnienia podobnych sytuacji. Z drugiej strony należy też podkreślić wymiar edukacyjny i wychowawczy zastosowanego środka oraz wyrazić nadzieję, że odniesie on spodziewany skutek na przyszłość. Niniejsza kara powinna stanowić przestrożę dla Stowarzyszenia na przyszłość.

Poza wymiarem indywidualnym kary, należy zwrócić uwagę na jej wymiar ogólny, funkcję odstrasżającą i wychowawczą w stosunku do innych uczestników rynku.

W świetle powyższych okoliczności wysokość kary ustalono na poziomie 1.500 PLN (słownie: jednego tysiąca pięciuset złotych), co stanowi [...] % maksymalnego wymiaru kary. W ocenie Organu Antymonopolowego kara wymierzona w tej wysokości jest adekwatna do stopnia naruszenia przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Kierując się potrzebą zdecydowanego przeciwdziałania stosowaniu praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów uznano, że orzeczona kara powinna stanowić dolegliwość dla uczestnika niniejszego postępowania. W tym przypadku kara powinna spełnić jednak przede wszystkim funkcję prewencyjną i wychowawczą, tak aby zapobiec w przyszłości naruszeniom przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Wobec powyższego orzeczono jak w punkcie III sentencji tej decyzji.

IV.

Zgodnie z art. 80 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów Organ Antymonopolowy rozstrzyga o kosztach w drodze postanowienia, które może być zamieszczone w decyzji kończącej postępowanie. W myśl art. 77 ust. 1 tej ustawy, jeżeli w wyniku postępowania Organ Antymonopolowy stwierdził naruszenie przepisów ustawy, przedsiębiorca, który dopuścił się tego naruszenia, jest obowiązany ponieść koszty postępowania. Niniejsze postępowanie w sprawie stosowania przez Stowarzyszenie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów zostało wszczęte z urzędu, a w jego wyniku w punkcie I sentencji decyzji stwierdzono naruszenie przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Kosztami niniejszego postępowania są wydatki związane z korespondencją prowadzoną przez Organ Antymonopolowy ze stroną. W związku z powyższym postanowiono Stowarzyszenie obciążyć kosztami postępowania w wysokości 58 zł (słownie: pięćdziesięciu ośmiu złotych).

Zgodnie z art. 112 ust. 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów karę pieniężną należy uiścić w terminie 14 dni od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji na konto Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów: NBP o/o Warszawa Nr 51101010100078782231000000.

Koszty niniejszego postępowania Stowarzyszenie obowiązane jest wpłacić na konto Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Warszawie w NBP o/o Warszawa Nr 51101010100078782231000000.

Stosownie do treści art. 81 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w związku z art. 479²⁸ § 2 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. Nr 43, poz. 296 z późn. zm.) – od niniejszej decyzji przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie dwutygodniowym od daty jej doręczenia, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Katowicach.

W przypadku jednak kwestionowania wyłącznie postanowienia o kosztach zawartego w pkt IV niniejszej decyzji, stosownie do treści art. 81 ust. 5 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w związku z art. 479²⁸ § 1 pkt 2 Kodeksu postępowania cywilnego, należy wnieść zażalenie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Katowicach w terminie tygodnia od dnia doręczenia niniejszej decyzji.

Dyrektor Delegatury
Urzędu Ochrony Konkurencji
i Konsumentów w Katowicach

Maciej Fragsztajn